

ČRNOmaBELEM

GLASILO ČASOPISNO—TISKARSKEGA PODJETJA PRAVICA—DNEVNIK

Leto XIII

21. marec 1977

Številka 3

DNEVNIKOVA LANSKOLETNA BILANCA

DOSEGLI SMO DOBER FINANČNI REZULTAT

Kljub nekaterim negativnim gibanjem smo z lanskoletnim gospodarjenjem lahko zadovoljni

Dnevnikovci smo lahko kljub nekaterim negativnim gibanjem z lanskoletnim uspehom zadovoljni, vsaj tako lahko beremo v poslovnem poročilu za lani. Tako je TOZD Ljubljanski dnevnik lani dosegla dober finančni rezultat, seveda če ga obračunavamo po isti metodi kot leta 1975 — se pravi po fakturirani realizaciji. Po tej poti smo namreč dosegli ostanek dohodka v znesku 4,559.676 dinarjev. Razmerje po plačani realizaciji je seveda dosti slabše: odbiti je namreč potrebno neplačane račune. Razlika v Dnevniku bo še posebej velika, ker bomo morali odbiti račune za kolportažo, ki jih izstavljamo šele za naslednji mesec. Tudi pri oglasih in računih za ekspedit tujih časnikov izstavljamo račune šele konec meseca. To je seveda zelo neugodno za lanskoletni rezultat, ne pa tudi za letošnjega, ko bomo lahko te račune izterjali — s tem pa seveda ustvarili dohodke.

Sicer pa ne glede na težave ostaja dohodek v višini dobrih dveh milijonov dinarjev po tej tako imenovani

plačani realizaciji. To je seveda polovica manj kot po fakturirani realizaciji.

Na takšen finančni položaj so poleg podražitev negativno vplivali predvsem tile elementi: povečan obseg Dnevnika, povečanje osebnih dohodkov za več kot so znašali povečani življenjski stroški, imeli pa smo tudi manj dotacije. Večje uspehe je Dnevnik dosegel pri dvigu števila naročnikov in pri dohodkih od razpisov ter malih oglasov, manj pa od komercialnih oglasov. Tako so bili dohodki od ekonomske propagande in v IBM skoraj enaki kot leta 1975 — ob tem pa se je inflacija povečala za okoli 14 odstotkov, to pa pomeni, da so se realni dohodki zmanjšali.

Sicer pa smo dobršen del dohodka — kot beremo v poslovnem poročilu — razdelili za pokritje izgub na železnici, za pokritje izgub elektrogospodarstva, za izobraževalno skup-

nost, za krajevno skupnost, dali smo dohodek za republiški davek na dohodek, prispevali smo za vodno skupnost, za starostno zavarovanje kmetov, prispevali v solidarnostni sklad itd. To seveda pomeni, da smo izpolnjevali določila samoupravnih sporazumov.

In kakšne so bile naklade časnikov? Nakladi obeh počasi rasteta — vendar je značilno, da se povečuje le število rednih naročnikov, manj pa oziroma sploh ne prodaja v kolportaži. Tabele tudi kažejo, da se v krajih, kjer časnik raznašamo, število tistih, ki so naročeni samo na Nedeljskega, manjša, povečuje pa število tistih, ki so naročeni na komplet. To seveda pomeni, da je vedno več tistih, ki se naročajo na komplet — kar pomeni priložnost za povečanje naklade Dnevnika.

Na kratko še o prometu oglasov: na splošno smo lahko z dohodki oglasov zadovoljni, značilno pa je, da dohodki od razpisov in malih oglasov naraščajo, dohodki od komercialnih oglasov, ki so bili objavljeni predvsem v Nedeljcu, pa stagnirajo. Kaže, da bo potrebno temeljiteje preučiti tržišče ter nato oblikovati ustrezno politiko. J.P.

DANES JAZ TEBI, JUTRI TI MENI

Nadvse uspešno krvodajalsko akcijo, ki je bila 17. in 24. februarja, smo v okviru sindikata LP podprli v polnem merilu. Zelo vzpodbudno je, da se je te akcije udeležilo mnogo mladih članov našega kolektiva, ki

IZLET ZA DAN ŽENA

Osnovna organizacija sindikata Ljubljanski dnevnik je tudi letos sklenila organizirati za dan žena izlet za vse zaposlene žene v naši temeljni organizaciji združenega dela. Izlet bo prvo soboto v aprilu (2. aprila).

Odpeljale se bomo v Novo Gorico. Namen naših izletov je obisk delovnih organizacij, kjer so zaposlene predvsem ženske. Zanje smo se odločili, da bi se naše delavke spoznale tudi z delom in problemi žena, zaposlenih v proizvodnji. Zato smo izbrali tovarno ženske konfekcije Ideal iz Nove Gorice.

Dopoldne se bomo najprej srečale z delavkami Ideala. Pogovorile se bomo, izmenjale mnenja in izkušnje. Po razgovoru si bomo ogledale tovarniške prostore in seveda nakupile, kar bomo želele. Po nakupu se bomo odpeljale na kosilo. Želimo, da bi se izleta udeležile v čim večjem številu in upamo, da vam bo dan minil v prijetnem razpoloženju.

so kri darovali prvič. Mnogo pa je takih, ki so na podobnih krvodajalskih akcijah že stari znanci.

Kljub temu, da je kri darovalo 46 članov našega kolektiva, je v bodoče zaželena še večja udeležba. D.C.

PO DALJŠEM ČASU ZOPET POHVALE

Pred kratkim smo tiskali prospekt za tovarno športne opreme ELAN. Že pri prevzemu prospekta je bil naročnik s kakovostjo naših storitev izredno zadovoljen. Z razstave športne opreme v Muenchnu pa smo prejeli vest, da je bil po opremi in po kakovostnih tiskarskih stvrtvah najlepši na razstavi. Prospekt je bil v celoti izdelan pri nas, tako reprodukcije, tisk in knjigoveška dodelava.

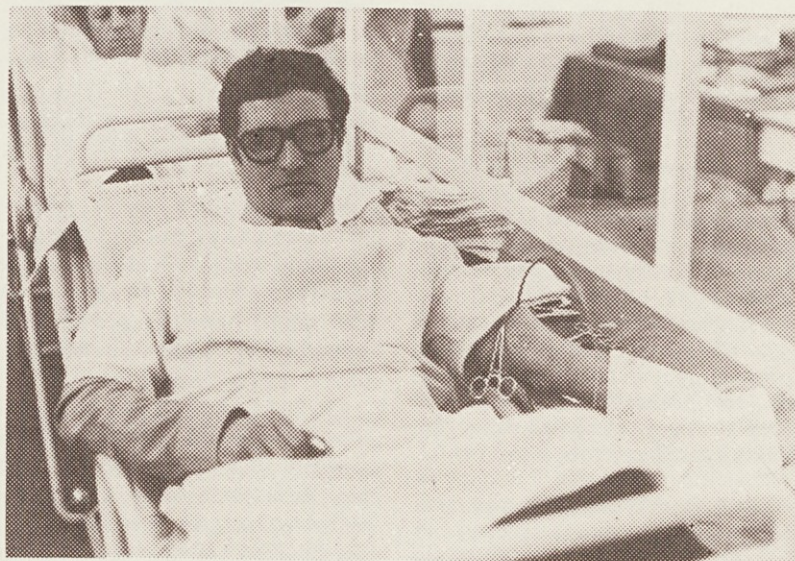
OB POMEMBNIH OBLETNICAH

SPORED PRAZNOVANJA

V Ljubljanskem dnevniku smo že ustanovili posebni odbor za praznovanje 40-letnice ustanovnega kongresa KPS, 85-letnice Titovega rojstva ter 40-letnice njegovega prihoda na čelo komunistične partije Jugoslavije. Odbor je že pripravil nekaj predlogov, o katerih pa bodo še razpravljale nekatere organizacije v podjetju, na kar bodo sprejeli dokončen spored.

Predvidoma pa naj bi bila v okviru tega sporeda praznovanja slavnostna seja osnovne organizacije ZK Ljubljanski dnevnik v poslopju muzeja revolucije v Ljubljani. Po slavnostni seji, ki se je bodo lahko

udeležili vsi člani kolektiva, pa naj bi bil ogled muzeja pod strokovnim vodstvom, posebna delegacija pa bo položila venec ob spominskem obeležju na pročelju hiše v Šubičevi ulici 3, na katerem je vzdana spominska plošča v spomin na ilegalno tehniko OK KP Slovenije, ki je na dvoriščnem prizidku te hiše delovala v letih od 1942 do 1943. Organizirali pa naj bi tudi pogovor med delavci komunisti in borci ter borkami Ljubljanskega dnevnika, ki naj bi pred mlajšo generacijo neposredno osvetlili nekatere dogodke iz naše preteklosti, zlasti tiste, v katerih so člani neposredno sodelovali.

Marko Finec, oddelkovodja fotografije, je dal kri že 22-krat

ZAKAJ JE POTREBNO PLANIRATI DOPUST

Vsakoletno planiranje dopustov v LP povzroča med delavci razburjanje in negodovanje zaradi neupoštevanja želja v celoti. Pri tem se nekateri sprašujejo, zakaj je to potrebno? Na to vprašanje bi rad odgovoril s kratkim pojasnilom, s katerim bi želel doseči razumevanje posameznikov do planiranja dopustov.

Narava dela nam onemogoča kolektivni dopust. Da se ne bi zgodilo, da bi zaradi prevelikega števila dopustov v enem oddelku prišlo do izpada proizvodnje v drugem oddelku, je treba napraviti plan dopustov. S planom je treba zagotoviti, da se dopusti izrabljajo prek vsega leta in ne samo v poletnih mesecih. Planiranje je potrebno tudi zaradi tega, da v primeru pomanjkanja dela lahko pošljemo na dopust delavce, ki imajo po odločbi dopust v tistem času. Po drugi strani pa delavcu zagotovimo, da neovirano izkoristi svoj dopust v času, ki ustreza njemu in planu. Velja načelo, da posamezniku pripada 14-dnevni dopust v glavni letni sezoni, ostali del dopusta naj izkoristi v drugih mesecih leta. Za glavno letno sezono smatramo obdobje zadnjega tedna v

juniju, do vključno prvega tedna v septembru. Ker se za dneve dopusta štejejo le delovni dnevi, je tako vsakemu potrebno največ 11 delovnih dni, da s tem doseže 14 koledarskih dni neprekinjenega dopusta.

Zaradi obilice dela v jesenskih mesecih je treba gledati, da v tem času ni preveč dopustov. Iz prakse nam je znano, da so glavne želje po dopustih v poletnih in jesenskih mesecih, torej v času, ko ni možno upoštevati vseh želja. Zaradi tega bi bilo dobro, da obrati vodijo evidenco o dopustih posameznikov. S tem bi se izognili prepriom pri planiranju v naslednjem letu.

Težave, ki so nastale pri planiranju dopustov v letošnjem letu, so bile toliko večje, ker smo k planira-

nju pristopili resno in vsa večja odstopanja od predvidenega mesečnega odstotka je treba popraviti. Obrati so imeli možnost, da sami na podlagi izkušenj določijo mesečne odstotke izkoriščanja dopustov. Tega pa se v večini primerov niso posluževali. Potrebno je bilo izdelati predlog mesečnih odstotkov, in sicer na podlagi lanskoletnega plana in lanskoletne realizacije dopustov. Predlog je bil sprejet brez pripomb. Ko pa smo pregledali želje posameznih oddelkov, smo ugotovili, da se niso držali predloga, temveč so veliko dopustov planirali v juliju in avgustu. Popravki so bili neizogibni zaradi že omenjenih vzrokov.

Novo planiranje je trajalo toliko časa, da so se dopusti v kritičnih mesecih čim bolj približali prvotnemu planu. Zaradi nerazumevanja posameznikov, ki niso hoteli sami popraviti plana dopustov tako, da bi bilo v redu zanje, kakor tudi za delovno organizacijo, je bilo potrebno tem delavcem popraviti dopust brez njihove privolitve. Ob prejemu odločb pa so se prav ti delavci razburjali in prepirali, do česar pa niso upravičeni, ker se sami niso hoteli prilagoditi planu.

Obrati so dobili na vpogled letošnji plan dopustov, iz katerega je za vsak obrat razviden mesečni odstotek dopustov. Tako se lahko prepričajo, da smo povsod upoštevali enoten kriterij. Iz pregleda je tudi razvidno, v katerih obratih so bile omenjene težave pri določanju mesečnega odstotka dopustov.

Upajmo, da bodo pojasnila zadovoljevala in jih bodo delavci razumeli in upoštevali tako, da v prihodnje ne bo več prišlo do težav pri planiranju dopustov.

STANE TRŠINAR

GIBANJE NAKLADE
V ZAČETKU LETA 1977

ZAJEZITI PADEC V KOLPORTAŽI

Konec prejšnjega leta se je zvišala cena naših časopisov v naročnini za prek 20%. Takšno zvišanje je seveda vplivalo na gibanje naklade, ki je v veliki odvisnosti od kupne moči — dohodka gospodinjev. Znano je, da manjša zvišanja cen časopisov ter ob tem, da se vzporedno dvigajo osebni dohodki in standard, ne vplivajo tako negativno na gibanje naklade, kot je to v primeru, ko gre za veliko zvišanje cen, hkrati pa tudi za visoko rast življenjskih stroškov. Naša naklada bi lahko bila znatno višja, če bi lahko obdržali staro ceno časopisa. Drugi problem je tudi struktura naših bralcev (srednja in nižja struktura), saj vemo, da gospodinjsva, ki imajo višje mesečne prejemke, relativno in absolutno precej več sredstev izdajajo za kulturo in časopise.

Ob takšnih pogojih, ki smo jih skušali omiliti z uvedbo dveh razvojev in ostalimi ukrepi, je prodaja vzdržala glavni val odpovedi naročnikov v decembru in januarju ter v februarju stabilizirala stanje naročnikov. To smo dosegli z akcijo za nove naročnike na vseh področjih, tako da so februarski rezultati že v pozitivni primerjavi z rezultati pred podražitvijo. Nekoliko težji je položaj v kolportaži, saj je znano, da je ta trend že dalj časa negativen, 50% (LD) oz. 25% (ND) zvišanje cen v kolportaži pa tak trend še stopnjuje.

Zato je naloga prodaje v letu 1977, da z dodatnimi ukrepi (institucionalna propaganda) zajezi padeč kolportaže. Taka usmeritev se odraža tudi v planu prodaje za leto 1977.

VLOGA IN PROBLEMI EKONOMSKE PROPAGANDE

Ekonomsko propagandne službe (tudi Dnevnikov BEP), ki zbirajo, pripravljajo in posredujejo javnosti posebna gospodarska obvestila, so del našega gospodarskega sistema. Zato je ekonomska propaganda v načelu potreben element uspešnega gospodarjenja, kajti potrošnik proizvodov in porabnik storitev je obveščen o možnostih zadovoljevanja svojih potreb in želja. Ker pa posebna gospodarska obvestila vsebujejo še elemente prepričevanja, pridobivanja potrošnika za nakup ali uporabo storitve, so ta obvestila plačana in zato govorimo o posebni informativni dejavnosti, ki pa ne sme odstopati od načel, ki pri nas veljajo za obveščanje javnosti.

Nekaj poglobitnih izhodišč ekonomske-propagandnih sporočil:

— skrbeti moramo, da ob komercialni strani EP ne zanemarjamo etičnih načel naše samoupravne družbe in da pri objavljanju plačana reklamna obvestila niso v nasprotju s splošnimi redakcijskimi programskimi in idejnimi izhodišči.

— EP se mora vključevati v splošne napore za uveljavljanje domače proizvodnje in krepiti prepričanje v kvaliteto domačih izdelkov in naj ne spodbuja potrošniške miselnosti.

— EP mora izločati vse oblike propagiranja, ki ustvarjajo občutek, da je do nekaterih dobrin moč priti brez vloženega dela (igre na srečo, nagrajevanje zvestobe itd).

— Sporočila morajo biti jasna in ne dvoumna in morajo prikazovati resnično uporabnost izdelkov ali storitev in naj bodo tudi oblikovana tako, da bodo prispevala k estetski

vzgoji občanov. Skrajno pozornost moramo posvečati lepemu jeziku.

— Odklanjati moramo taka sporočila, ki so preračunana na pritisk otrok, take, ki uporabljajo senzacionalizem in nasilje. EP ne sme zlorabljati zgodovinskih in kulturnih vrednot, narodnostnih čustev in širiti mistike.

— Treba je zagotoviti, da lahko vse organizacije združenega dela pod enakimi pogoji koristijo propagandne usluge.

DRAŽJI OGLASI

Od tega, kako je neka delovna organizacija, njen proizvod ali storitev predstavljena v javnosti, je v marsičem odvisen njen uspeh na tržišču. Službe za ekonomsko propagando pa so se letos zaradi težkega položaja gospodarstva znašle v stiski: na eni strani jih veže dogovor, da ne bodo propagirale dvomljivih ponudb, na drugi pa jih bremeni račun samih podjetij, ki bolj kot prej varčujejo pri izdatkih za reklamo.

Kaj to pomeni za Dnevnikov BEP?

Vsak lahko vidi, da je oglasov manj in da so manjši. K temu prispeva tudi cena, ki je od letošnjega januarja precej višja. Ne samo, da je teže dobiti oglas — potrebna je borba za vsak njegov centimeter. In konkurenca je čedalje večja.

BEP si je zastavil program, da bo letos dosegel za 24.000.000 din prometa ali 15 odstotkov več kot lani. Že v prvih mesecih pa se je pokazalo upađanje »finančne zmogljivosti«
poslovnih partnerjev, saj so začeli močno krčiti sredstva za propagando.

OSEBNI DOHODKI V LUČI STATISTIKE

PODATKI O IZPLAČANIH OSEBNIH DOHODKIH V TISKARNI LP
ZA JANUAR 1977

Povprečni mesečni osebni dohodek 4243,45 dinarjev.

V ročni stavnici znaša povprečni osebni dohodek 3880,70, v strojni stavnici 5579,60, časopisni enoti 5346,70, reprodukciji 4307,35, knjigotiskarski strojnici 4113,30, litografiji 3496,15, knjigovoznici 2963,80, mehanični delavnici 4094,15 in v režijski grupi 4782,90.

Najnižji izplačani osebni dohodek je bil 2148,35, najvišji pa 11793,30.

PODATKI O IZPLAČANIH OSEBNIH DOHODKIH V LJUBLJANSKEM DNEVNIKU V MESECU FEBRUARJU 1977

Povprečni osebni dohodek je bil 5962,17 dinarjev

V redakciji znaša povprečni osebni dohodek 7142,00, Radio Glas Ljubljana 7148,00, BEP 5870,80, IBM 5052,89, splošni oddelek, računovodstvo in analitski oddelek 5197,69, prodajni oddelek 5507,00, naročninski oddelek 4392,46, ekspedit 5813,12, adrema 4130,00, podružnice 5322,04, soferji pa so prejeli 5024,12 dinarjev povprečnega osebnega dohodka.

Najnižji izplačani osebni dohodek je bil 2394,15 (snažilka)

Najvišji izplačani osebni dohodek je bil 11898,15 (odgovorni urednik)

OBVESTILO

Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo je s pravilnikom o službi OJOA (opazovanje, javljanje, obveščanje, alarmiranje) predpisal nove, in za celotno ozemlje SFRJ veljavne alarmne znake za:

- nevarnost zračnega napada
- jedersko-biološko ali kemično nevarnost,
- požarno nevarnost,
- nevarnost ob naravnih ali drugih hudih nesrečah, in
- znak za prenehanje vseh vrst nevarnosti.

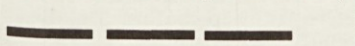
Da bi bili vsi delavci zaposleni v TOZD v Kopitarjevi 2 seznanjeni z novimi znaki, jih priobčujemo:

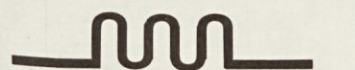
1. Ob neposredni nevarnosti zračnega napada:
  - zavijajoči zvok sirene s trajanjem 60 sekund.

2. Ob neposredni nevarnosti napada z jedrskimi-biološkimi ali kemičnimi sredstvi:
  - zavijajoči zvok sirene s presledki v skupnem trajanju 90 sekund (trije zavijajoči zvoki po 20 sekund, en ali dva presledka pred posameznimi zvoki po 15 sekund)

3. Ob požarni nevarnosti
  - enakomerni zvok s presledki v skupnem trajanju 90 sekund z dvema presledkoma med posameznimi zvoki po 15 sekund

4. Ob nevarnosti naravnih in drugih hudih nesrečah:
  - kombinacija enakomernih in zavijajočih zvokov v skupnem trajanju 60 sekund.

(dva enakomerna zvoka po 20 sekund in en zavijajoči zvok med že omenjenima zvokoma v trajanju 20 sekund)

5. Za prenehanje vseh vrst nevarnosti (in za preizkušanje sirene vsako soboto ob 12. uri)
  - enakomerni zvok v trajanju 60 sekund

USTANOVljen SKUPNI ODBOR

Na podlagi vseh temeljnih določb zakona o ljudski obrambi je pripravljali odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ČTP Pravica-Dnevnik na svoji prvi seji sprejel sklep o ustanovitvi skupnega odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, ki ga zastopajo predstavniki vseh OZD ter predstavnik družbenopolitičnih organizacij s sedežem v Kopitarjevi 2.

Poleg tega je pripravljali odbor na isti seji tudi imenoval skupni štab za civilno zaščito, ki ga zastopajo predstavniki OZD in vodje enot civilne zaščite.

Na osnovi predloga srednjeročnega razvojnega načrta civilne zaščite za obdobje 1976—1980 smo sprejeli ključ, po katerem bodo OZD prispevale k pokritju stroškov za izvedbo tega načrta.

Na drugi seji skupnega odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v začetku tega meseca smo obravnavali smernice za uresničevanje ciljev in nalog splošne ljudske obrambe v SRS, nato pa obrambne priprave v naših OZD. Govor je bil o opremljanju enot civilne zaščite, ki mora biti sodobno opremljena, da bo sposobna izvršiti svoje naloge v primeru

hudih naravnih nesreč in vojne. Sklenjeno je, da se nabavi tudi nova brizgalna.

Na tečajih civilne zaščite, ki so pri delavski univerzi »BORIS KIDRIČ« v Ljubljani, je treba poslati vse člane, ki so predvideni v enotah civilne zaščite in ki tečajev do sedaj še niso opravili. Na seji odbora za ljudsko obrambo so sprejeli tudi sklep, da za kolektivno zaščito na vsakih petdeset zaposlenih delavcev nabavimo priročno lekarno, nosila in komplet za dezinfikacijo in dekontaminacijo ljudi, in vsakih deset zaposlenih po komplet za dekontaminacijo predmetov, čitalec osebne dozimetra, radiološki detektor in kemični detektor ter osebni radiološki dozimeter za organizacijo ZD.

Sredstva v priročnih lekarnah, ki so namenjena za nudenje prve pomoči v primeru nesreče, je treba pregledati in po potrebi dopolniti. Stroške za nabavo sredstev za kolektivno zaščito in za dopolnitev sredstev v priročnih lekarnah se razdelijo po številu delavcev posameznih OZD. Glede na ukrepanje v primeru potresa ali drugih naravnih hudih nesreč, je skupni odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito sklenil, da je potrebno čimprej razglasiti ustrezna navodila, v katerih naj bodo navedene zadolžitve posameznih delavcev, naloge vsakega delavca, prostori, kjer so shranjena nosila, orodje za odkopavanje, priročne lekarne in podobno.

Skupni odbor za ljudsko obrambo je tudi sklenil, da delavski sveti OZD na eni izmed sej sprejmejo sklep o ustanovitvi narodne zaščite in o imenovanju načelnika in pomočnika narodne zaščite ter organov narodne zaščite.

DELOVNI NAČRT SINDIKATA LD

OKREPITI IZVRŠNI ODBOR

V nekaj besedah želimo podati osnovne smernice za izpopolnitev oziroma dopolnitev sindikalne organiziranosti v našem podjetju. Navedeni predlogi in sugestije naj bi služili kot izhodišče pri obravnavi in sestavi osnutka letnega delovnega načrta sindikata Ljubljanskega dnevnika v letu 1977.

Ugotavljamo, da so člani sindikata (delavci) v združenem delu bili v letu 1976 mnogo bolj vključeni v sistem planiranja in sploh v vse procese samoupravljanja, kot so bili v preteklem obdobju. Da bi pa v letu 1977 dosegali še boljše uspehe, bo sindikat moral še bolj

učinkovito pomagati pri dograjevanju sistemskih rešitev, ki jih zahteva zakon o združenem delu.

Kot prvo bo potrebno izvršiti kadrovske spremembe v vodstvu izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Menimo, da bi morali nemudoma nadomestiti vse tiste sindikalne delegate, ki zaradi novih službenih dolžnosti, bolezni in podobnega ne morejo več opravljati sprejetih funkcij. Zamenjati bi morali vse tiste delegate, ki se niso udeleževali sej oziroma tiste, ki so bili neaktivni. Glede na nove obsežne naloge, ki ima sindikat po zakonu o združenem delu, pa

bi morali kadrovske okrepiti (z novimi člani) izvršni odbor OOS.

Vloga sindikata v letu 1977 bo morala biti večja v smeri osveščanja članov sindikata oziroma delavcev. Sindikalni delegat bo v prihodnje moral prenašati na sejo IO OOS resnična (večinska) stališča sindikalne skupine, in ne — kot se je čisto dogajalo v preteklosti — le osebno mnenje... Sindikalni delegat bo moral bolj dosledno poročati (svojim) članom v sindikalni skupini o vseh sklepih in akcijah, ki jih bo sprejel oziroma izvedel IO.

Tako bo lahko sindikat bolj uspešno poskrbel za zadovoljivo medsebojno obveščanje, za boljše informiranje in za večjo osveščenost vseh članov. Da bi delavci lahko še bolj aktivno sodelovali v pripravi planov in vseh samoupravnih aktov ipd., mora sindikat vztrajati, da bodo vsi osnutki planov in drugo gradivo pravočasno posredovani delavcem in da bodo vsa gradiva dovolj razumljiva.

Ugotavljamo, da mnogi člani sindikata že dovolj dobro poznajo zakon o združenem delu, so pa še posamezniki, ki sploh niso seznanjeni s tem pomembnim dokumentom naše družbe. Tudi ugotavljamo, da se nekateri člani sindikata niti ne zanimajo za vsebino sindikalne liste 1977 in podobno. Tu ne gre samo za premajhno prizadevnost članov IO, ampak tudi za določeno indiferentnost posameznih delavcev do vključevanja v samoupravne procese oziroma v akcije za spreminjanje (izboljševanje) samoupravnih odnosov.

Naloge sindikata v letu 1977 so torej zelo velike, če hočemo uspešno izpopolniti oziroma dopolniti sindikalno organiziranost, ki jo zahteva zakon o združenem delu. Poleg te vsebinske plati bo moral sindikat nadaljevati vse že utečene akcijske dejavnosti — od izobraževanja in kulture pa do rekreacije in športa ter tudi razvedrila.

POGREB POSEBNE VRSTE

TIHO SLOVO STAVNIH STROJEV

Z novim letom se je začel v tiskarstvu pogreb posebne vrste, tovarna Mergenthaler Linotype G. m. b. H. bo prenehala izdelovati stare stavne stroje s svinčevim stavkom.

To sicer ne pomeni, da za še delujoče stroje te vrste ne bo več nadomestnih delov in matric, zanje bo skrbela na novo ustanovljena servisna služba, toda neko 90 let dolgo obdobje v tiskanju časopisov gre nezadržno h koncu. Računalnik že napoveduje povsem nove čase v tiskarstvu. Hitri računalniki so se skoraj nepazno prikradli v založbe, obenem pa je ofsetni tisk rešil številne probleme, povezane z rotacijskimi stroji. Ni več svinčnih cilindrov temveč nanašajo barve na papir cinkove plošče. Ker so cinkove plošče prirejene po fotografskem kopir-

nem postopku, je mogoče postavljanje besedila zaupati kompjuterju. Računalnik ima v svojem spominu vse vrste črk in pisav, vse to pa projicira na film, podobno kot pri televizijskem aparatu. Veliko dela je opravljenega obenem, ne le tekst, saj po novem stroj tudi lomi strani, jih opremlja z naslovi, črtami in celo s slikami.

Vse te tehnične iznajdbe in novosti bi ostale le lepo igračkane, če ne bi imele tako za redakcijo, kakor tudi za založbo neke velike prednosti — računalnik porabi v primerjavi s prejšnjim postopkom neprimerno manj časa, da iz rokopisa sestavi že zlomljeno stran. Staviti, lomiti, metirati, sušiti in vlivati, vse to terja določen čas. Za redakcijo je bil takšen postopek vedno delo v časovni stiski.

Sodobni stavni stroji so že tako prirejani, da nudijo ne le odtise z vsemi tiskarskimi značilnostmi, temveč lahko redaktor sproti prireja članek in mu daje dokončno obliko. Delo pri slikovnem zaslonu ima v primerjavi z dosedanjimi postopki predvsem to prednost, da obeta velik prihranek časa. Kako velik je ta prihranek, je odvisno od organizacije dela in od značaja neke redakcije ali založbe.

Čeprav je postopek še sorazmerno nov, bi težko našli založbo ali tiskarno, ki bi morda iz sentimentalnih razlogov še obdržala star način tiskanja. Linotypi bodo kmalu le še učno sredstvo v grafičnih šolah, svinec pa bo spominjal na stoltega, ki so minila od Gutenbergovih časov...

VSI VODILNI DELAVCI OPROŠČENI

Poročilo komisije LP za medsebojna razmerja o opravljenem postopku zaradi kršitve delovnih dolžnosti

V zadnji številki našega glasila smo objavili sestavek strojne stavnice »Kaj je bilo bistvo decembrskega zbora?«

K temu prispevku nam je poslal nekaj pojasnil tovariš Jože Paradiž, ki jih objavljamo v današnji številki. Obljubili smo tudi, da bomo v prihodnjih številkah našega glasila o tej zadevi še poročali. Zato objavljamo tokrat poročilo komisije za medsebojna razmerja o opravljenem postopku zaradi kršitve delovnih dolžnosti zoper vodilne delavce Ljudske pravice, nekatere nadaljnje ugotovitve pa bomo objavili še v prihodnjih številkah. Inšpektor SDK je namreč januarja in februarja že pregledal blagajniško poslovanje in izplačila dnevnic za potovanja v tujino in ni našel nobenih nepravilnosti. Po sprejetju zaključnega računa bo opravil revizijo celotnega poslovanja v minulem letu in ko bodo znane njegove ugotovitve, jih bomo prav tako objavili.

Komisija za medsebojna razmerja je na pismeni predlog in prijavo zbora delavcev obrata strojne stavnice linotype—monotype uvedla postopek zaradi kršitve delovnih dolžnosti zoper vodilne delavce tov. Marjano Hudarin, Jožeta Paradiža in Jožo Dolničar. Poleg tega je izvedla pripravljalni postopek v zvezi s kršitvami delovnih dolžnosti, katerih je bil obdolžen direktor tov. Sintič.

Komisija je v postopku zaslišala vse obdolžene delavce. Na seji komisije so bili navzoči tudi predstavniki zbora delavcev strojne stavnice.

Delavci obrata strojne stavnice so v svoji zahtevi za uvedbo postopka, navedli kršitve delovnih dolžnosti, za katere naj bi bili odgovorni vodilni delavci, in sicer:

— kršitve samoupravnih aktov in postopkov;

— dajanja neresničnih izjav, zavajanja delavske nadzorne komisije, onemogočanja samoupravne rešitve problematike;

— nepravčasne priprave materialov za seje samoupravnih organov;

— nepremišljenega uvajanja nove tehnologije in nepremišljenih investicij;

— kršitve pravice delavcev do obveščeniosti;

— nezakonitega odtrgovanja zamud; — ter samovoljnih in tehno-kratskih postopkov, ki so onemogočali samoupravljanje in samoupravne postopke ter vnašali v kolektiv nezdrave odnose.

Navedbe kršitev niso bile dovolj konkretne in vsi obdolženi delavci in pred-

stavniki obrata strojne stavnice so v več kot 4-urni razpravi izčrpno obrazložili vse navedbe.

Komisija je razpravljala in odločala o odgovornosti in krivdi vsakega obdolženega delavca posebej, vendar je po opravljenem postopku vse tri vodilne delavce — tov. Hudarinovo, Paradiža in Dolničarjevo oprostila krivde. Komisija je soglasno sprejela sklep, da je iz predloženih dejstev in razprave razvidno, da vsi trije omenjeni tovariši niso kršili delovnih dolžnosti in niso izrabljali svojega službenega položaja v nesamoupravne namene ter jih je zato oprostila krivde.

Tudi po opravljenem pripravljalnem postopku zaradi kršitve delovnih dolžnosti direktorja tov. Sintiča je bila komisija mnenja, da ni kršil delovne dolžnosti in je sprejela enak sklep, ki ga je predlagala DS v sprejem.

Delavski svet Ljudske pravice pa je na seji 25. februarja v celoti sprejel predlog komisije za medsebojna razmerja in odločil:

Direktor Sintič ni kršil delovne dolžnosti in ni zlorabljal svojega službenega položaja ter ga je zato oprostil obtožbe.

Poleg tega pa je delavski svet direktorju zaradi boleznih odobril brezplačen prevoz s službenim osebnim avtomobilom na delo in z dela.

NEKAJ POJASNIL K PRISPEVKU STROJNE STAVNICE

V drugi številki našega internega glasila Črno na belem je bil objavljen članek strojne stavnice »Kaj je bilo bistvo decembrskega zbora«. Menim, da je treba k poglavju o investicijah dodati nekaj pojasnil.

Ulivalni aparat za ulivanje stereotipnih plošč za klasično rotacijo je bil kupljen na izrecno zahtevo Ljubljanskega dnevnika. Marsikdo se bo še spomnil, da so bili časniki, ki smo jih tiskali na kla-

sični rotaciji kakovostno neustrezni, predvsem so bile zelo slabo tiskane rastrske ilustracije. Takrat so vsi trdili, da je temu kriv povsem iztrošen ulivalni aparat. Ulivalni aparat je bil nabavljen v pravih dimenzijah in ne za 2 cm ožji. V rabi je bil res zelo malo, ker smo kmalu nato prešli na novo tehnologijo tiska časnikov.

Galvanska kad, ki je bila povsem iztrošena in prodana DINOSU, našemu kooperantu zaradi prevelikih dimenzij ni ustrezala. Zato smo pri DINOSU kupili drugo, manjšo kad, ki jo je naša mehanična delavnica usposobila. Vse stroške za nabavo in predelavo je plačal naš kooperant.

Stavna stroja »evropa« in »quadriga« sta bila nabavljena na zahtevo strojne stavnice. Nekaj pred dobavo stavnega stroja »evropa« nas je dobavitelj obvestil, da stroja brez žage z možnostjo menjave vložkov po formatih ne more dobaviti. Ker pa je strojna stavnica tak stroj zahtevala, nismo imeli nobene druge izbire. Z nabavo teh dveh strojev smo imeli izredne težave, ker je firma Linotype prenehala proizvajati klasične stavne stroje.

Kopirni aparat za kopiranje ofsetnih plošč v časopisni enoti je bil pravilno naročen z dvojnimi kopirnimi okvirom. Tiskarna ni kriva, če je dobavitelj poslal napačen aparat (z enojnim kopirnimi okvirom). Dobava je bila takoj reklamirana, sedaj je novi del na carini in bo v kratkem času napaka odpravljena. Banka pa bo nakazala dobavitelju denar šele po odpravi napake. JOŽE PARADIŽ

KADROVSKE NOVICE

LJUDSKA PRAVICA

PRIŠLI V TISKARNO V MESECU
FEBRUARJU 1977

Milan Pugelj, strežnik v ofsettisku

ODŠLI IZ TISKARNE V MESECU
FEBRUARJU 1977

Zdenka Horvat, knjigoveška delavka,
sporazum

Marinka Biček, stavec IBM, sporazum
Ivan Kladaušan, delavec v kurilnici,
samovoljno

Abdurahman Kadić, strežnik v ofsettisku,
samovoljno

Janez Luthar, ročni stavec, sporazum

LJUBLJANSKI DNEVNIK

V mesecu februarju so se pri Ljubljanskem dnevniku na novo zaposlili: Vinko Godec, vodja podružnice v Mariboru, s 14. 2. 1977, Nada Bertole, s 3. 3. 1977, referentka v podružnici Dnevnika v Celju.

Odšla pa je Danica Žigert, referentka v podružnici Maribor — zaradi hujske kršitve delovne obveznosti s 26. 2. 1977.

»Zlati dnevnik« je dobila tudi Amalija Lozar

»Zlati dnevnik« je dobil tokrat tudi Drago Bitenc

Bogomil Kurat prejema »Zlati dnevnik«

DOSLEJ 72 ZLATIH DNEVNIKOV

Na osnovi pravilnika o podeljevanju spominskega znaka »Zlati dnevnik«, je delavski svet pristojen za podeljevanje tega znaka delavcem, ki izpolnjujejo enega izmed naslednjih kriterijev.

— članom delovne skupnosti po neprekinjeni 15-letni delovni dobi v delovni organizaciji;

— nekdanjim glavnim urednikom matičnega lista in direktorjem delovne organizacije;

— honorarnim sodelavcem po neprekinjenem sodelovanju najmanj 15 let, mimo tega delavski svet lahko podeli spominski znak tudi:

— drugim članom delovne skupnosti, honorarnim sodelavcem in drugim osebam za njihove izredne zasluge za razvoj delovne organizacije oziroma publikacij, ki jih ta izdaja;

— uglednim tujim državljanom — političnim in državnim funkcionarjem,

znanim kulturnim delavcem in drugim, ki s svojim obiskom v delovni organizaciji prispevajo k njenemu ogledu.

Zlati Dnevnik je bil prvič podeljen ob 20-letnici Ljubljanskega dnevnika. Do leta 1976 je prejelo »Zlati dnevnik« 66 upravičencev. V letu 1976 pa so ga prejeli: Matilda Gerden, Amalija Lozar, Alojzija Kravcar, Drago Bitenc, Marko Jereb in Bogomil Kurat.

Članom delovne skupnosti, ki jim je bil podeljen spominski znak, pripada po upokojitvi:

— udeležba pri vseh moralnih priznanjih celotni delovni skupnosti, kot da bi bili še vedno njeni aktivni člani;

— udeležba pri vseh drugih priznanjih po vsakokratnem sklepu delavskega sveta;

— dosmrtno brezplačno prejemanje matičnih časnikov

OSNOVNE ZAKONITOSTI O POSLOVNIH STROŠKIH

Na vsako analizo poslovnega uspeha za določeno obračunsko obdobje imajo najmočnejši vpliv na pozitivni (ali negativni) finančni rezultat tako imenovani poslovni stroški. Zato je prav, da se sedaj, ko ugotavljamo poslovne uspehe ali neuspehe za leto 1976, nekoliko bolj podrobno seznanimo s posameznimi kategorijami stroškov. Povod za pisanje tega članka mi je dala zadnja seja DS tiskarne LP. Iz razprave na DS sklepam, da iz razumljivih razlogov nimajo vsi člani DS razčiščenih osnovnih pojmov o stroških proizvodnega procesa v naši tiskarni.

O teoriji stroškov je bilo napisano že veliko knjig. Vsi avtorji so si edini v tem, da je to ekonomska kategorija, ki ima poleg tržnih razmer velik vpliv na finančni rezultat delovne organizacije.

Stroški so po svojih značilnostih klasificirani v več skupin. Mi pa bomo tokrat obravnavali **klasifikacijo stroškov glede na njihovo razmerje do stopnje izrabe kapacitet**, ki je trenutno za nas najbolj zanimiva.

Sem spadajo:

1. fiksni stroški
2. variabilni stroški

Preden preidemo na stroške, moramo opredeliti še dve važni ekonomski kategoriji:

a) Kaj je amortizacija?

Vsako osnovno sredstvo ima svojo trajnost, tj. čas, v katerem ohrani v proizvodnem procesu uporabne lastnosti. Vsako osnovno sredstvo se v proizvodnem procesu obrablja in sčasoma postane nesposobno za sodelovanje v tehnološkem procesu. Poznamo **fizično in ekonomsko** obrabo osnovnega sredstva.

Fizična obraba pomeni, da je stroj zaradi izrabljenosti dotrajal in na njem ni mogoče več proizvajati. Ekonomska obraba pa je v tem, da stroj, četudi je fizično še sposoben, podjetju ne ustreza več zaradi zastarele tehnologije (na trgu in pri konkurenci so že novi stroji, ki so večbarvni in hitrejši). V takem primeru se nam bolj izplača, da ekonomsko dotrajano osnovno sredstvo vržemo iz obrata, ga odpišemo (uničimo) ali prodamo z izgubo in nabavimo nov stroj in si s tem zagotovimo položaj na trgu. Amortizacija je torej vrednostno odpisovanje osnovnega sredstva zaradi njegove obrabe po vnaprej določenih stopnjah. Ta denarna sredstva, ki predstavljajo strošek podjetja, so element v strukturi kalkulacije prodajne cene. Zbirajo se na posebnem računu podjetja, uporabijo pa se za ponovno nabavo (nadomestitev) osnovnega sredstva (stroja) ob dotrajnosti.

b) Kaj je kapaciteta?

Kapaciteta naše tiskarne je sposobnost, da v določenem času pri polni zaposlenosti izdelamo določeno količino učinkov (npr. v enem letu v dveh izmenah 5000 ton časopisov, 1000 ton knjig in brošur, 180 ton obrazcev ipd.).

Tako s tehničnega kot z ekonomskega vidika poznamo:

- minimalno
- optimalno
- maksimalno in
- planirano kapaciteto.

Za nas je važna **planirana** kapaciteta, ki jo načrtujemo z letnim proizvodnim planom glede na zmogljivost našega strojnega parka. Še važnejša pa je **optimalna** kapaciteta, tj. tista največja količina učinkov (proizvodov), ki jo dosežemo z najnižjimi poprečnimi stroški. Optimalna izkoriščenost kapacitete daje največji pozitivni finančni rezultat (dobiček).

ZNAČILNOSTI FIKSNIH STROŠKOV

Temeljna značilnost fiksnih stroškov je, da nastajajo neodvisno od izrabe

kapacitet. Skupni fiksni stroški so vedno (vsak mesec) enaki. Menjajo se samo, če se spremeni kapaciteta. Nekateri avtorji jih imenujejo »kapacitetni stroški«.

Naštetimo nekaj najvažnejših fiksnih stroškov:

- amortizacija
- stalni del osebnih dohodkov
- obresti na osnovna sredstva in obresti na stalna obratna sredstva
- stroški investicijskega vzdrževanja
- stalni prispevki, davki, članarina ipd.
- stalni stroški za administracijo itd.

Če npr. znašajo za našo tiskarno skupni letni fiksni stroški 3 milijarde starih dinarjev, moramo te stroške plačati, pa čeprav ne bi nič proizvajali. Predpostavimo, da je naša optimalna kapaciteta 15000 ton grafičnih izdelkov letno. Če bi dosegli to proizvodnjo, bi znašali poprečni fiksni stroški na 1 tona proizvodov din 200000, če pa dosežemo samo 10000 ton, pa znašajo ti stroški za 1 tona že 300000 din ali 50 % več. Iz tega sledi zakonitost, da poprečni fiksni stroški na enoto proizvoda padajo s porastom obsega proizvodnje.

ZNAČILNOSTI VARIABILNIH STROŠKOV

Variabilne stroške delimo na:

- a) proporcionalne (sorazmerne),

b) degresivne (padajoče) in

c) progresivne (rastoče)

a) **Proporcionalni stroški** se spreminjajo vedno v enakem razmerju kot stopnja izrabe kapacitet. Najbolj tipičen predstavnik teh stroškov je izdelavni material.

Če npr. tiskamo knjigo določenega obsega v nakladi 1000 izvodov, potrebujemo za to 3 tone papirja, če pa tiskamo isto knjigo v nakladi 5000 izvodov, potrebujemo za to 15 ton papirja (zanemarili smo relativno manjši dodatek papirja na višjo naklado). Tako naklada kot količina se povečata za 5-krat; odnos je torej premosorazmeren ali proporcionalen.

b) **Degresivni ali padajoči stroški** so stroški, ki rastejo ali padajo počasneje kot volumen proizvodnih učinkov (stopnja izrabe kapacitet). Ti stroški rastejo in padajo počasneje kot proporcionalni. Ta vrsta stroškov je za našo panogo izredno pomembna.

Sem spadajo stroški predpriprave za tisk, priprave tiskarskih ali knjigoveških strojev ipd. Čim višja je naklada za tisk, toliko bolj pride do izraza degresija teh stroškov na enoto proizvoda. Seveda pa ta padec ne gre v neskončnost, temveč samo do optimuma poprečnih degresivnih stroškov na enoto proizvoda. Če z višino naklade dosežemo točko optimuma, se degresivni stroški spremenijo v proporcionalne.

V ilustracijo navajam primer degresije stroškov za tisk in vezavo Antene. Ti stroški znašajo pri nakladi 60000 izvodov din 1,25 za en izvod, za nadaljnjih 1000 izvodov pa samo še din 0,54 za 1 izvod, kar je za 43 % manj.

c) **Progresivni ali rastoči stroški** so takšni variabilni stroški, ki rastejo hitreje, kot raste volumen proizvodnih učinkov. Nobeni stroški niso progresivni po svojih naravnih lastnostih. Pojav progresivnih stroškov je vedno znak **nenormalnih** razmer v proizvodnem procesu.

Do njih pride običajno zaradi organizacijskih slabosti ali zaradi neskladnosti med nalogami in razpoložljivimi zmogljivostmi (kapacitetami).

Vsaka vrsta stroškov more postati progresivna, če je dosežena polna kapaciteta in se proizvodnja forsira naprej preko normalnih možnosti. Progresijo stroškov povzročajo najpogosteje t.i. »ozka grla« v proizvodnji (npr. čezmerno število nadur). Pri nas se pojavljajo progresivni stroški predvsem v časopisnem obratu in strojni stavnici. Vse vrste progresivnih stroškov negativno vplivajo na finančni rezultat oz. na ostanek dohodka.

Zaključek: V tem sestavku sem skušala na čim bolj razumljiv način opredeliti nekaj bistvenih ekonomskih zakonitosti o teoriji stroškov. Upam, da bo ta razlaga kolikor toliko razumljiva večini članov našega delovnega kolektiva, še posebej pa vsem članom DS.

V eni od naslednjih števil tega glasila pa se bomo dotaknili še naslednjih važnih ekonomskih zakonitosti: praga rentabilnosti; meje rentabilnosti; točke maksimalne izgube in točke maksimalnega finančnega rezultata.

(Viri: knjige in skripta, ki sta jih napisala prof. ing. ROKO BRAUT in dr. ŽELJKO MAJČEN)

Sestavek pripravil

JANKO ŽEHELJ, dipl. oec.

VSI ZAPOSLENI NAJ BODO ČLANI SINDIKATA

Izvršni odbor sindikata želi, da bi vsi člani kolektiva spremljali in aktivno sodelovali v sistemu nagrajevanja. Izvršni odbor je na svoji seji sredi februarja sprejel sklep, da je celoten IO zadolžen za pregled vsakega trimesečja, obračun dohodka in izvrševanje plana. V vseh obratih pa smo izvolili v pomoč IO po dva nova člana, ki bodo aktivno s svojim delom sodelovali v pododborih (sindikalskih skupinah). S tem bo olajšano in podkrepjeno delo IO. Planiramo, da bomo vse novoizvoljene tovariše in tovarišice poslali na seminar, ki se ga je februarja že udeležilo sedem članov IO.

Za družbenopolitično vzgojo smo si postavili načelo: »Več znaš, več veljaš!«

Interes naše sindikalne organizacije je, da bodo vsi člani našega delovnega kolektiva seznanjeni z novim zakonom o združenem delu, o delitvi dohodka, o dolžnostih in pravicah. V ta namen pripravljamo predavanja za vse člane delovnega kolektiva.

Posamezne člane IO sindikata smo konkretno zadolžili za posamezna področja dela:

Za politično delo in delo v pododborih je zadolžen predsednik Igor Poljanec.

Za sistem nagrajevanja so zadolženi tovariši: Schiller, Ogrizek, Metličar in Sladičeva.

S samoupravno delavsko kontrolo

bosta sodelovala in jo spremljala tov. Vidrih in Sladičeva.

Za življenjske razmere delavcev (stanovanjski problem in okrevanje delavcev na zdravju škodljivih delovnih mestih), je zadolžena tov. Ulčakar.

Ta obveščanje je zadolžen tov. Cilenšek.

Za zakon o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah je zadolžen tov. Povše.

Za šport in rekreacijo je zadolžen tov. Ogrizek.

Uspešnost dela IO pa bo seveda odvisna od vseh članov sindikata. Želja IO je, da vsi člani naše delovne organizacije postali tudi člani sindikata.

PROIZVODNJA SICER VEČJA, PLANA PA NISMO DOSEGLI

Na podlagi pokazateljev rezultatov dela za leto 1976 ugotovljamo, da je tiskarna zaključila poslovno leto uspešno. To pomeni, da smo povečali dohodek na delavca od 104 tisoč 519 dinarjev na 109 tisoč 712 dinarjev ali za 5 %, osebne dohodke in sredstva za skupno porabo od 68 tisoč 566 na 76 tisoč 929 dinarjev ali za 12 %, čisti osebni dohodek na delavca za 6 % od 45 tisoč 677 na 48 tisoč 431 dinarjev. Povečali smo sredstva od izplačanih OD za zadovoljevanje skupnih potreb družbe za 17 %, za splošne družbene potrebe delavcev pa za 13 %. Nadalje so se močno povečala sredstva iz dohodka za skupne in splošne potrebe družbe na delavca kot pogodbene, zakonske in druge obveznosti. Razumljivo pa je, da je zaradi tolikšnih obveznosti iz dohodka do družbe, ostalo za naše sklade manj kot v preteklem letu, tako za razširjeno reprodukcijo kot za zadovoljevanje skupnih potreb delavcev.

Finančni načrt za leto 1976 sicer ni bil uresničen. Takrat, ko smo delali plan, družbeni instrumenti še niso bili povsem znani, niti nismo računali na tolikšne posledice, ki so jih prinesli novi predpisi. Toda z malo večjo prizadevnostjo vsakega posameznika za večjo produktivnost dela, bolj racionalno potrošnjo porabljenih sredstev, boljše kvaliteto in drugim pa bi se lahko bolj približali našim načrtom za leto 1976.

Osnovna sredstva: nabavno vrednost osnovnih sredstev smo povečali od 125 milijonov 393 tisoč dinarjev na 143 milijonov 538 tisoč. Povečanje gre na račun novih investicij v vrednosti 25 milijonov 422 tisoč. Iz samega pregleda investicij je razvidno, da smo investirali skoraj v vse proizvodne oddelke. Največ v opremo za tiskanje časopisov, nadalje smo zamenjali stare tiskalne stroje v knjigotisku, povečali obseg ofsettiskarskih strojev in nadomestili iztrošeno opremo v drugih oddelkih.

Obratna sredstva: zaloge obratnih sredstev smo v letu 1976 rabili v povprečju manjše za 28 %, ker se je struktura zaloge bistveno spremenila zaradi terjatev od kupcev, ki so udeležena z 31 %, v prejšnjem letu pa z 51 %.

Viri poslovnih sredstev: skupni viri poslovnih sredstev, to je lastni in tuji, so večji za 41 %. Zaradi revalorizacije osnovnih sredstev v letu 1975 so večji za 28 %, zaradi drugih osnov pa 13 %. Razmerje med lastnimi in tujimi viri se je povečalo v korist lastnih sredstev, po namenu uporabe poslovnih sredstev pa rabimo več sredstev za osnovna sredstva in plasmaje, manj pa za obratna sredstva.

Plan in realizacija: po količini je plan dosežen z 99,4 %, po vrednosti pa z 86,9 %. Po grupah proizvodov je plan dosežen le pri grupi časopisi in revije, samo po tonaži pri klišejih, povsod drugod pa plana nismo dosegli zaradi že znanih vzrokov, kot so pomanjkanje dela in drugo.

Dosežena proizvodnja: je bila realizirana po tonaži za 1 %, po vrednosti pa za 7 % večja kot v prejšnjem letu. Razen pri ostalih proizvodih in proizvodih iz svinca je obseg pri vseh grupah proizvodov večji.

IZVOZ: z izvozom smo ustvarili priliv 302.000 dolarjev, v prejšnjem letu pa 288.790 dolarjev. Obseg izvoza smo v letu 1976 nasproti letu 1975 povečali, nismo pa dosegli planiranega izvoza za leto 1976.

Poslovni stroški so rasli hitreje kot obseg proizvodnje, ker so se povečali za 11 %, obseg proizvodnje pa za 7 %.

Pomembna postavka v poslovnih sredstvih je amortizacija. Obračunana je v višini 10 milijonov 560 tisoč, kar je za 3 milijone 160 tisoč več kot v letu 1975.

Finančni rezultat je ugotovljen po plačani realizaciji. Celotni rezultat je manjši za terjatve, ki so bile konec leta neplačane (niti v 15 dneh v januarju). Ta razlika znaša 2 milijona 113 tisoč. Zaradi drugačnega zajemanja stroškov v zalogah nedovršene proizvodnje je manjši ostanek dohodka za okoli 1,800 tisoč, to pomeni, da je naš poslovni uspeh

zaradi predpisov, ki so veljali lani manjši za okoli 7 milijonov dinarjev.

Ker mora ostati delitev takšna, kot jo zahtevajo predpisi, razporejamo dejansko manjša sredstva, kot smo jih pa ustvarili. Čisti ostanek za naše sklade 620.864 dinarjev je DS razporedil: na sredstva skupne porabe 500 tisoč (s tem denarjem bi v letu 1976 pokrili najnujnejše izdatke), za poslovni sklad pa 120.864 dinarjev.

Osebni dohodki: iz izračuna dogovorjenih sredstev za OD po plačani realizaciji je razvidno, da nismo presegeli dovoljene mase za osebne dohodke po sporazumu, ker je komisija za leto 1976 zvišala dohodek na zaposlenega od 85.000 na 95.000 dinarjev.

Povprečni osebni dohodek na zaposlenega je bil:

v letu 1976 — 3.939,65 din
v letu 1975 — 3.674,00 din
Index je 107

Povprečni OD smo sicer povečali, vendar pa je realni OD nižji kot v letu 1975, ker so se življenjski stroški bolj povečali.

Sredstva skupne porabe: porabljena sredstva za skupno porabo na delavca so se povečala od 6 tisoč 353 v letu 1975 na 6 tisoč 676 dinarjev v letu 1976 ali za 5 %. Struktura porabe se je v primerjavi s prejšnjim letom spremenila, ker smo več porabili za druge namene, pa manj za stanovanja. Zaradi nakupa stanovanj po natečaju smo v letu 1975 plačali lastno udeležbo, pa smo zato že v letu 1974 angažirali sredstva.

Drugega natečaja, ki je bil razpisan v letu 1976, se nismo udeležili, ponovno pa sodelujemo v letu 1977, ker zaradi dragih stanovanj le malokdo lahko pride do lastnega stanovanja.

ZAKAJ NI DNEVNIKA V TOPLICAH

Kljub prizadevanju delavcev v prodaji doslej nismo uspeli z dostavo »Dnevnika« še isti dan v Čateške, Šmarješke in Dolenjske toplice.

Vzrok za to je, da na omenjena mesta ni neposrednih avtobusnih zvez. Dostava z avtobusi je na teh progah težja zaradi prelaganja na posameznih postajališčih na lokalne avtobuse. Pri takem načinu razvoza časopis mnogokrat ni prišel na pro-

dajno mesto. Zato so prodajalci v kioskih zahtevali pošiljanje časnika po pošti. Če zahtev prodajalcev ne bi upoštevali, bi prodajo našega časnika ukinitili.

Odgovor na vprašanje; zakaj ni moč še isti dan dobiti Dnevnika v Toplicah, je dovolj jasen: zaradi dostave po pošti. Še isti dan pa se Dnevnik dobi v Dobrni in Rogaški Slatini, v sezoni pa tudi v Slatini Radenci. Dana Nučič

UDELEŽBA NA SEJAH SAMOUPRAVNIH ORGANOV

LJUDSKA PRAVICA

Delavski svet TLP se je v letu 1976 sestal na skupno 11 sejah — rednih in izrednih, posebni odbor pa na 6 sejah.

Udeležba na sejah DS je bila zadovoljiva, pogosto so se sej udeleževali tudi delavci, ki sicer niso člani samoupravnega organa.

Člani pa so bili na sejah DS prisotni:

1-krat: Marjan Kržišnik, Bojan Kopitar, Stanko Tome

2-krat: Marjan Cimerman, Zvonko Šere, Andrej Šušteršič

3-krat: Stojan Negrievski, Andrej Glavan, Drago Bregar, Ivo Kriznar, Neva Navinšek, Slavko Kržišnik, Marija Lenarčič

4-krat: Stanko Kavčič, Stane Tršinar (kot član DS), Vinko Papež, Jože Suhar, Rezka Colja, Franc Zupančič, Franc Humar, Marica Trtnik

5-krat: Franc Potočnik, Janko Verbek, Lado Apfel, Jaka Bregar, Janko Mokotar, Teodor Gantar

6-krat: Bogomir Šefic (kot član DS), Marjan Trampuž, Janez Arnsšek, Božo Sulič, Jože Sekirnik, Franc Sernjak

7-krat: Jože Bartol

8-krat: Rupret Gorše

9-krat: Zoran Valentič, Majda Kranjc, Marjan Heine

10-krat: Anton Jordan

Pri pregledu obiska sej moramo upoštevati, da so bili tovariši Bartol, F. Potočnik, Trampuž, Arnsšek, Verbek, Gorše, Sulič, Valentič, Apfel, Jordan, Krajnc in Heine člani DS celo leto 1976, ostalim pa je ob volitvah 20. maja 1976 potekel oz. šele začel mandat.

Obisk na sejah PO je bil naslednji:

1-krat: Franc Krmec

2-krat: Marko Finec, Božo Kandus, Borut Žargi, Daniel Pavlin, Bogomir Šefic, Rado Flegar, Tomaž Križaj

3-krat: Milan Šubic

4-krat: Franc Pavlič, Rudolf Meden, Andrej Masle

5-krat: Ana Sladič, Miro Potočnik

Tudi pri udeležbi na sejah PO moramo upoštevati dejstvo, da so bili člani samoupravnega organa tekom celega leta 1976 le tov. Kandus, Masle, Sladič in M. Potočnik, vsi ostali pa le približno polovico leta.

LJUBLJANSKI DNEVNIK

V maju 1976 je bilo izvoljenih v delavski svet Ljubljanskega dnevnika 18 delegatov. Na prvi seji, ki je bila 25. maja 1976, je bil za predsednika izvoljen Janez Čuček, za njegovega namestnika pa Tone Nosan.

Na 14. sejah v letu 1976 je bila udeležba delegatov takale:

1. Ivo ŠTORGELJ 7-krat
2. Janez DROBEŽ 13-krat
3. Neva ŽELEZNIK 8-krat

4. Breda KRAVCAR 11-krat
5. Tone NOSAN 13-krat
6. Mija KNOP 12-krat
7. Malka LOZAR 11-krat
8. Vera ŠOLTES 11-krat
9. Jože POGAČNIK 10-krat
10. Ivanka WAHL 6-krat
11. Miro SIMČIČ 7-krat
12. Anka ŠTRUKELJ 7-krat
13. Drago PEČENIK 8-krat
14. Rafko TRUŠNOVEC 8-krat
15. Štefan GOLUB 9-krat
16. Franc KOGOVŠEK 1-krat
17. Jana LAZAR 6-krat
18. Janez ČUČEK 8-krat

USPEH DNEVNIKOVCEV NA SP NOVINARJEV V BAKURJANIJU

Od 16. do 20. februarja je bilo v Bakurjaniju na Kavkazu v SZ 23. svetovno prvenstvo novinarjev smučarjev, na katerem je sodelovalo več kot 170 novinarjev iz 24 držav. V jugoslovanski ekipi so bili tudi trije novinarji Ljubljanskega dnevnika: Alenka Brezovnik-Šajn, Jože Pogačnik in Silvo Matelič. Čeprav so na svetovnem prvenstvu novinarji tekmovali v veleslalomu, slalomu in smučarskih tekih, so naši trije tekmovalci nastopili le v alpskih disciplinah, vendar precej uspešno.

Jugoslavija je v moštveni konkurenci osvojila prvo mesto, k čemur so izdatno pripomogli prav pred-

stavniki Dnevnika. Največji uspeh je prav gotovo dosegel Jože Pogačnik, ki je bil v veleslalomu četrti, v slalomu pa drugi. Drugo mesto je osvojil tudi v kombinaciji. Le malo je za njim zaostal Silvo Matelič, medtem ko Alenka Brezovnik-Šajn v slalomu ni imela sreče. Dobro se je uvrstila v veleslalomu, v slalomu pa je v drugi vožnji zgrešila zadnja vrata in bila diskvalificirana.

Novinarji Dnevnika so tako še enkrat dokazali, da so dobri smučarji in so dostojno zastopali na svetovnem prvenstvu tako jugoslovanske kot Dnevnikove barve.

PRVENSTVO LJUBLJANE V VELESLALOMU

V soboto, 5. marca je bilo v Kranjski gori že osmo prvenstvo Ljubljane v veleslalomu, ki se ga je udeležila pokalna ekipa Ljudske pravice in tudi nepopolna ekipa ljubljanskega Dnevnika. Le teden dni pred tekmovanjem je imel Dnevnik vsaj po enega predstavnika v vsaki starostni skupini, nato pa so tekmovalci drug za drugim odpovedali sodelovanje, največkrat zaradi opravičljivih vzrokov. Nekateri so se sicer prijavili še pozneje, vendar v soboto zjutraj ni bilo vseh na startu.

Prvenstvo je sicer minilo v popolno zadovoljstvo vseh tekmujočih, od predstavnikov Dnevnika pa je še največji uspeh dosegel Silvo Matelič, ki se je v svoji starostni skupini uvrstil na šesto mesto. Konkurenca je iz leta v leto močnejša, nekatere organizacije združe-

nega dela pa omogočijo svojim tekmovalcem skupne treninge, tako pridejo na tekmovanje pripravljeni ter prepričani v uspeh. Kljub vsemu so bili tekmovalci in tekmovalke Dnevnika in LP v Kranjski gori navdušeni, saj so se držali gesla, da je važno sodelovati in ne vedno zmagati.

Tiskarna LP je takrat nastopila samo z moško ekipo. Pri moških do 25 let je nastopilo 175 tekmovalcev. Naši fantje so kljub visokim štartnim številkam zasedli odlična mesta: Repar 12., Kandus 13., Sekula 19., in Sulič 22. mesto, čeprav je moral štartati zadnji. V skupini najstarej-

ših članov pa je Žehelj kljub visoki štartni številki 60 med 80 tekmovalci zasedel odlično osmo mesto.

ZA PLAVANJE VEČ ZANIMANJA

Zima se že skoraj poslavlja in, če se bo nadaljevalo toplo vreme, bodo kmalu odprti tudi zunanji bazeni. Soncu v posmeh pa so se zaposleni pri Dnevniku prav sedaj navdušili nad plavanjem v zimskem bazenu v Tivoliju, tako da žetoni kar kopnijo. Skoraj ne mine dan, da si kak predstavnik Dnevnika ne bi zaželel kopanja v bazenu.

Morda so zalegli opomini, ki so bili objavljeni v našem glasilu. Kakorkoli že,

stanje se je popolnoma spremenilo in sedaj bi že lahko zapisali, da se naši navdušujejo nad rekreativnim plavanjem, kar je vsekakor vredno pohvale.

Upamo in želimo, da bi se vsi zaposleni začeli ukvarjati tudi z drugimi oblikami športne rekreacije. Vse želje lahko sporočite v športno redakcijo, kjer bodo po svojih močeh skušali ustreči vsem, ne pretiranim zahtevam in željam.

EPILOG NA MARIBORSKEM SODIŠČU

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bila 2. marca razprava proti bivšemu vodji podružnice Dnevnika v Mariboru, Slavku Verniku zaradi grabeža 81278 din. Za to kaznivo dejanje je bil obsojen na dve leti strogega zapora in na prepev od opravljanja poklica, s katerim je zvezano samostojno upravljanje z družbenim premoženjem za dobo petih let.

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo kot olajševalno okolnost takojšnje priznanje krivde in da je tov. Vernik od poneverjenega zneska že vrnil podjetju 51281 din. Istočasno se je tudi obvezal povrniti še preostali znesek 29997 din najkasneje v dveh letih.

Del tekmovalcev in tekmovalk Dnevnika v Kranjski gori za hotelom Larix pred startom. Najboljši tekmovalec Dnevnika Silvo Matelič sedi v prvi vrsti.

Foto: N. Bizilj

Dnevnik že nekaj časa pošiljamo med naše bralce v dveh razvozh (»nobel« beseda za dve izdaji).

Zdi se mi, da je največja korist dveh razvozov v tem, da lahko v drugi izdaji našega časnika popravimo običajno precej številne napake iz prve izdaje.

Popravljen analitska ocena delovnih mest skriva v sebi nekaj velikih modrosti, nekatere od njih so prav imenitne, denimo: delovno mesto, za katerega je potrebna višja šolska izobrazba, je ocenjeno na 860 točk, pravnik, ki mora imeti visokošolsko izobrazbo (ter bistveno večje znanje) pa je ocenjen s 730 točkami...

Morda pa imajo tisti, ki te govornice širijo, premalo drugega in pametnejšega dela. Znano je namreč, da je delo ozdravilo že marsikatero klepetuljca ali klepetuljo.

Strašansko cincamo okrog zvišanja števila točk in smo najbrž edino podjetje, ki od leta 1975 ni dvignilo vrednosti točke. Veliko pa pišemo o drugih, ki so zvišali točke.

Če bi tudi mi poslovali z izgubo, bi po praksi drugih sodeč, gotovo že zdavnaj dvignili število točk za posamezno delovno mesto.

ČRNO na BELEM V LJUBLJANSKEM DNEVNIKU

Do takšnih nesorazmerij pride, če delamo analitsko oceno z analizo obrazov!

Zadnje čase dobivamo kemične svinčnike, ki že po nekaj urah sploh ne pišejo več.

Očitno z nakupom tako slabih kuljev varčujemo pri najosnovnejših sredstvih novinarja, ki pa jih vsi skupaj v tednu dni najbrž ne porabimo niti za eno samo dnevnicco.

Notranji odnosi menda šepajo v redakciji, pred dnevi so bili na to temo celo posebni sestanki po rubrikah. Govornice, ki kalijo naše odnose, segajo že na čisto zasebno področje in osebno življenje.

Zdi se mi, da je letošnje praznovanje 8. marca v redakciji potekalo bolj umirjeno kot druga leta.

Vzrok je verjetno v tem, da je v naši redakciji vedno več žensk, znano pa je, da največji hrup okrog dneva žena — zganjajo moški!

Dnevnik 4. marca na 1. strani: Zaradi podražitve kave se bodo življenjski stroški dvignili za 0,6 odstotka. — Dnevnik istega dne na 2. strani: Podražitev kave bo življenjske stroške dvignila za 0,3 odstotka.

Res je sicer, da je bil naslov na 2. strani »Divji ples odstotkov«, vendar to ni opravičilo, da se tudi sami spuščamo v takšen »ples« števil.

STRUPENJAK

ČLANOM KOLEKTIVA

Vsa pisma — po možnosti napisana na stroj — so nam vedno dobrodošla. Čim krajša bodo, toliko več možnosti bo, da jih bomo objavili. Prednost bodo seveda imela tista pisma članov našega delovnega kolektiva, ki zadevajo neposredne probleme pri njihovem delu, predloge za razne izboljšave in seveda tudi pritožbe, ki jih na drug način doslej ni bilo možno uveljaviti. Vsa pisma morajo biti seveda podpisana s polnim naslovom, ker bodo drugače končala v košu. Vso pošto ali predloge o tem, kaj želite, da bi bilo objavljeno v našem internem glasilu „Črno na belem“, dastavite odgovornemu uredniku v sobo št. 67 v četrtem nadstropju (kjer je uredništvo Ljubljanskega dnevnika).

Uredništvo

ČRNO na BELEM

Izdaja delavski svet Časopisno tiskarskega podjetja Pravica-Dnevnik — Ureja uredniški odbor: Saša Jarc (odgovorni urednik), Srečko Mrak (tehnični urednik), Dana Nučič, Boris Ogrizek, Dušan Sivec, Breda Tell, Majda Tičar in Stane Tršinar — Izhaja vsak drugi ponedeljek v mesecu, razen julija in avgusta — Natisnila tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani — Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1-72 od 21. januarja 1974.

Ljudska PRAVICA

— Hej, zakaj pa se ti ne udeležuješ športnih tekmovanj grafikov?
— Joj, saj bi se, pa nimam nikogar, da bi me nosil!